

PO TAURAGNŲ DANGUM

2007 rugsėjis Nr. 3 TAURAGNŲ KRAŠTO BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS

Kristinos Tartlaivės nuotr.

Ruduo. Šilti saulės spinduliai vis rečiau paliečia medžio kamieną, gėlės žiedą, ežerų vandenį, vis rečiau paglosto veidą. Ir vasaros simbolis saulėgrąža jau nulenkę savo karališką galvą... Aukšpalvis jos žiedas visą vasarą švietė virš dulkėto, triukšmingo miestelio lyg stebėdamasis žmonių paikybe. Įsėdėdama iškėlus galvą, ji tarsi iš aukšto žiūrėjo į žmones - vis skubančius, susirūpinusius, nerandančius laiko pakelti akių į dangų. O pati džiaugėsi saulės spinduliais ir tiesėsi vis į saulę, tik į saulę... Ar žmogus kada išmoks taip gyventi?

Danguolė Grabauskienė

*Neša nuneša paukščiai metus
Ant pavargusių savo sparnų...*

**Sveikiname jubilatus,
linkime geros sveikatos, džiugios nuotaikos**

LIEPOS MĖNESI

50-metį šventė Janina Panižnikienė iš Maleckažemio ir Ivanas Kurasovas iš Vidžiūnų kaimo;
60-metį - Janė Jočienė (Sėlės k.);
80 metų suėjo Teklei Grašytei iš Beržatilčio kaimo;
85-eri - Elenai Bernotienei iš Ruzgiškių kaimo ir Emilijai Šinkānienei iš Tauragnų;
90 metų - Agotai Jalinskienei (Sėlės k.).

RUGPJŪČIO MĖNESI

70-metį šventė Irena Eidžiulienė, Janė Puodžiukienė, Bronislavas Vaišnora (Tauragnai);
75-eri metai suėjo Aldonai Bikuvienei ir Apolonijai Marčiulionienei (Tauragnai);
80 metų - Juozapui Šimkūnui (Klykių k.), Antanui Šuminui (Šuminų kaimas), Stasei Šmatavičienei (Tauragnai);
90 metų jubiliejų šventė Ona Stundžienė iš Tauragnų;
95-eri metai suėjo Adelei Bikuvienei iš Tauragnų.

RUGSĖJO MĖNESI

50-metį šventė Valdas Jackūnas iš Tauragnų;
70 metų suėjo Edvardui Dicevičiui iš Tauragnų ir Jonui Šireikai iš Žebriškių kaimo;
80 metų - Alenai Lumpickaitei iš Šiaudiniškio;
85-metį šventė Praskovja Maslabinė (Sirvydžių k.), Veronika Šinkūnaitė (Taurapilio k.) ir Mykolas Bikus (Tauragnai);
90 metų suėjo Elenai Barkuvienei iš Daunorių.

BENDRUOMENĖJE

Rugpjūčio mėnesį tauragnišiai dalyvavo ketvirtajame Aukštaitijos bendruomenių sąskrydyje, kuris vyko Ignalinos rajone, Mielagėnuose, visai šalia Lietuvos-Baltarusijos sienos. Sąskrydžio organizatoriai – Mielagėnų miestelio bendruomenė ir Aukštaitijos bendruomenių asociacijos vietos veiklos grupė. Susirinkusius sveikino žemės ūkio ministrė Kazimiera Prunskienė, Seimo narys Manfredas Žymantas, Ignalinos ir Zarasų

Grupė tauragnišių Mielagėnuose

Koncertuoti pasiruošę Eleonora ir Albertas Ūdrai

ir Albertui Ūdrams bei Vygantui Varneckui.

Laukiamiausia ir „skaniausia“ sąskrydžio dalis – kulinarinio paveldo ragavimas. Nuo patiekalų gausos ir įvairumo tiesiog raibo akys. Tauragnišiams skanų sūrį suslėgė Aldona Tartilienė.

Kitais metais sąskrydis vyks Leliūnuose.

rajonų merai, Utenos apskrities viršininko pavaduotojas Vilius Cibulskas, Lietuvos žemės ūkio universiteto kaimo plėtros centro vadovas Rimantas Čiutas, Utenos regiono bendruomenės fondo direktorė Jolita Umbrasienė bei kiti.

Po kalbų sekė linksmoji dalis, kurioje prisistatė kiekviena bendruomenė. Pievoje prie Milašaičio ežero ilgai skambėjo įvairių Aukštaitijos kraštų dainos, muzika, pasakojimai. Tauragnišiai meninę programą patikėjo dainų kūrėjams ir atlikėjams – Leonorai

Organizatoriai sąskrydžio dalyvius vaišino stirnienos sriuba

MENAS GYVENTI SVEIKAI

Rugpjūčio pabaigoje bendruomenės nariai dalyvavo dvasinės ir fizinės sveikatos ugdymo seminare „Menas gyventi sveikai“, kurį vedė Lietuvos sveikuolių sąjungos sekretorius Eligijus Valskis. Keturios dienos neprailgo: mokėmės kvėpavimo ir meditacijos būdų, kalbėjome apie judėjimo ir grūdinimosi reikšmę, daug dėmesio buvo skirta mitybai, minčių ir kūno higienai, pirčiai, muzikos ir šokio terapijai. Mokėmės juoko technikos, jogos pratimų, kurie ne tik pagerina fizinę būklę, bet ir moko nuimti stresą, atsipalaiduoti, ugdo teigiamas emocijas. Projekto partneris – Jonas Maniūšis, kurio kaimo turizmo sodyboje vyko dalis užsiėmimų. Projektą „Menas gyventi sveikai“ rėmė Utenos rajono savivaldybė. Užsiėmimuose dalyvavo 25 tauragniškiečiai, tiesa, ne visi lankė visas paskaitas ar dalyvavo praktiniuose užsiėmimuose. Keleto dalyvių mintis spausdiname.

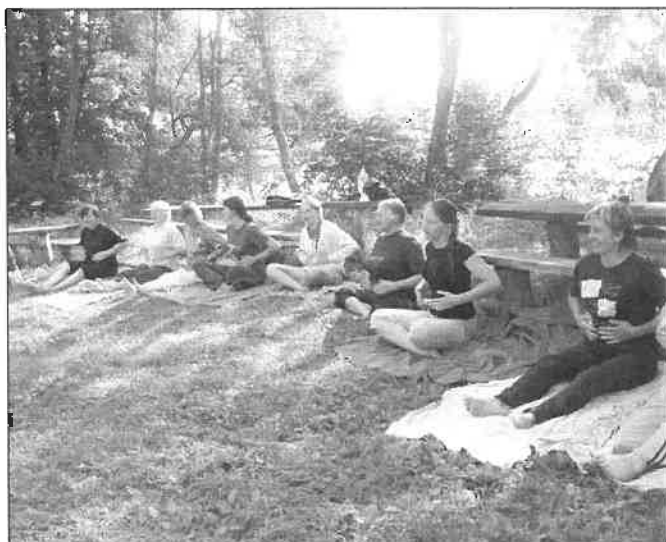
Joga domėjausi daug anksčiau: skaičiau prieinamą literatūrą, įvairias publikacijas. Labai domino pratimai, bet jie atrodė „neįkandami“. Kaip medikę domino, kad joga padeda pasveikti judėjimo-atramos susirgimų atvejais. Joga – tai gyvenimo būdas, ir mokytis reikia ilgai ir kantriai, nuolat dirbant su savimi tiek fiziškai, tiek dvasiškai tobulėjant. Norint išsaugoti kuo ilgiau sveikatą, reikia stiprinti kūną. Šiandien joga man aktuali pirmiausia dėl stuburo problemų.

Esu labai dėkinga Tauragnų bendruomenės pirmininkei Danguolei Grabauskienei, kuri parašė projektą, gavo finansavimą ir galėjo organizuoti bendruomenei kursus. Seminaro vedėjas Eligijus Valskis užsiėmimus vedė gamtoje. Mes sportavome, maudėmės, meditavome, klausėmės įdomių pasakojimų, žiūrėjome mokslinių filmų. Dėstytojas labai įdomus, linksmas, humorą mėgstantis, daug žinių turintis ir geranoriškas žmogus. Joga jam – gyvenimo būdas. Grupė buvo žingeidi, labai draugiška ir visas keturias dienas intensyviai dirbome. Buvo puiki nuotaika, daug energijos, o meditacija „atjungdavo“ nuo tikrovės. Per tas 15–20 min. puikiai pailsėdavome, kai kurios vos neužmigdavo. Jogos pratimų privalumas tas, kad jie atliekami lėtai, be staigių judesių, derinant su taisyklingu kvėpavimu, todėl juos nesunku atlikti ir vyresnio amžiaus žmonėms. Visi labai stengėmės ir gaudėm kiekvieną dėstytojo žodį, nes jis sugebėjo labai vaizdingai papasakoti apie mėsos, alkoholio, kavos žalą. Tą savaitę nevalgėm mėsos, o kavos net nesinorėjo.

Po šių kursų pasikeitė mano dienotvarkė. Dabar rytais apie 40 min. atlieku pratimus (jau pajutau, kaip pagerėjo stuburas), mažiau geriu kavos, valgau mažiau mėsos. Tik su meditacija sunkiau: vienai neišeina medituoti, su grupe geriau. Norėčiau toliau gilintis ir tobulėti, todėl noriai lankyčiau kitus kursus, jei būtų jie organizuoti.

Vida Grigaliūnienė

nukelta į 4 psl.

Juoko terapija

Mankštinamės

Argi mes ne grakščios?

MENAS GYVENTI SVEIKAI

Grupė dalyvių po seminaro su vadovu Eligijum Valskiu

atkelta iš 3 psl.

Gilyn į save veda daug kelių, leidžiančių ištrūkti iš aklavietės, atsikratyti baimės. Seminaro metu mokėmės įsisąmoninti tai, kas yra dabar ir čia, susikonsultuoti mintyse, kas padeda ilsėtis ir padėti sau. Dėstytojas patarė nepykti, į užgauliojimus neatsakyti tuo pačiu, geriau net atsiprašyti tų, kurie įskaudino, nuskriaudė. Manau, reikia daug stiprybės, kad galėtume taip padaryti – atsiprašau, kad buvau ne laiku ir ne vietoj. Tai mano kaltė.

Pratimais judinome sąnarius. Rytai maudėmės. Buvo labai smagu, nors maniau, kad bus šalta. Supratau, kad jei nori būti bent kiek sveikesnis, reikia nemažai dėmesio ir laiko skirti sau.

Aldona Budreikienė

Kvėpavimo pratimai

Pasiruošę meditacijai

Praėjo trys savaitės po seminaro „Menas gyventi sveikai“, ir aš kitaip pradedu jį vertinti. Ne visus užsiėmimus lankiau, nes ne viskas man buvo priimtina. Dabar aš puikiai suprantu seminaro vadovo kategoriškumą ir jo „moralus“. Gyventi sveikai – tai ne tik nekimšti į save visko, kas papuola, mankštintis ir pan., bet ir mokėti suvaldyti pyktį, neigiamas emocijas. Buvo matyti, kad seminaro vadovui Eligijui skaudu, jog žmonės nemoka džiaugtis, juoktis ar nors nusišypsoti, širsta dėl menkiausių dalykų. Eina į darbą, į parduotuvę ar kur nors išvažiuoju – ir matau, kad daugelio žmonių veiduose tik rūpestis ir nepasitenkinimas bet kuo. O juk teisybę žmonės sako, kad visos ligos „nuo nervų“. Tai kodėl mes tokie nepatenkinti ir ieškom progos konfliktui?

Džiaugiuosi, kad toks seminaras buvo. Visi, kas jį lankė, išgirdo ir išmoko sau naudingų dalykų. Žinau, kad ir nepamiršo (aš irgi) – ypač juoko terapijos. Tik gaila, kad nedaug tauragniškių dalyvavo.

Bronė Juknevičienė

Tauragnų konsultavimo-ugdymo centro veikla vasarą

Nors vasara prabėgo labai greitai ir nepastebimai, tačiau konsultavimo-ugdymo centre netrūko įvairių renginių, mokymų ir lankytojų gausumo. Vasaros pradžioje buvo suorganizuota „darbo mugė“. Nemažas būrys darbdavių siūlė seniūnijos gyventojams įsidarbinti jų įmonėse. Daugiausia siūlomų darbų buvo prekyboje bei statybinėje organizacijoje. Iniciatyvą įsidarbinti rodė tik keletas nedirbančiųjų. Kai kurie buvo abejingi. Jų netenkino siūlomi darbai, atlyginimai. Labiausiai nusivylę buvo nedirbantys mokytojai, kuriems nebuvo pasiūlyta nė viena darbo vieta švietimo sistemoje. Renginio metu veikė Utenos vaikų namų auklėtinių darbų paroda. Pabaigoje koncertavo Dusetų moterų ansamblis „Geros dainos – senos dainos“.

Birželio pabaigoje vyko seminaras, kuriame dalyvavo SPG atstovai, konsultavimo-ugdymo centrų koordinatoriai, Tauragnų seniūnas, kiti seniūnijos aktyvistai. Po dalykinės dalies seminaro

dalyviai susipažino su seniūnijos apylinkėmis. Jie pabuvojo etnografiniuose kaimuose, susitiko su aktoriumi Vytautu Tomkumi (žiūr. nuotraukoje), aplankė Minčios malūną, svečiavosi Juknėnuose, Antano ir Motiejaus Miškinų sodyboje.

Per visą vasarą konsultavimo-ugdymo centre lankėsi 470 lankytojų, buvo išklausyti trys mokymo moduliai. Kursų klausytojai susitiko su dėstytojais Iliuminata Gaigalaite, Juozu Kairiu, E.

Kursų klausytojos su dėstytoju Juozu Kairiu

Malonus susitikimas su aktoriumi Vytautu Tomkumi

Berniūniene. Labiausiai visus sužavėjo J. Kairio mokymo modulis „Konfliktų sprendimas“. Į kursus vidutiniškai ateina apie dešimt klausytojų. Ačiū nuolatinėms kursų klausytojoms Liubovei Skliaustienei, Valdai Žebelienei, Reginai Mačienei, kurios nepraleido nė vieno mokymų.

Norėtusi, kad į konsultavimo-ugdymo centro veiklą labiau įsijungtų nedirbantys, namuose užsidarę, pasyvūs žmonės. Juk čia yra galimybė ir pabendrauti su žmonėmis, ir siekti žinių, tobulėti, mokytis dirbti kompiuteriu, naudotis internetu. Ir visai nesvarbu, kokio amžiaus esi. Kviečiu visus nenuleisti rankų, aktyviai įsijungti į centro veiklą.

Aldona Kirkienė,
koordinatorė

Medžioklės sezonui prasidėjus

Rugpjūčio viduryje prasidėjo mažasis medžioklės sezonas. Ankstyrytą grįždamas iš darbo paskambinu Tauragnų medžiotojų klubo vadovui Alvydui Danauskui ir sužinau, kad renkamės prie buvusio Gineičių dvaro ir važiuosime prie „Agnieskos“ balos, kur ir medžiosime antis. Čia susirenka negausus medžiotojų būrelis, gal patys azartiškiausi šios sportinės medžioklės atstovai. Dalyvauja tauragniškiai Alvydas ir Juozas Danauskai, Povilas Gimbutis, Jurius Skliaustis ir šių eilučių autorius. Iš Kuktiškių atvažiuoja Vytautas Gančiauskas ir Vaclovas Rožė, iš Utenos – Nerijus Sirgedas. Šiltai pasisveikiname. Po trumpo pasikalbėjimo pasirašome kelionės lapą, kad atsakome už saugumą medžioklėje. Burtais nustatome kiekvieno

medžiotojo vietą ir išsiskirstę į dvi grupes patraukiame aplink balą. Visi vienbalsiai nutariame, kad, kaip ir kiekvienais metais, antys kels mūsų vadovas, kuris, kaip žinodamas, iš namų apsiavė ilgus guminius batus. Visi užimame savo vietas ir tyliai laukiame, pasislėpę po medžio šaka ar nendrėse. Alvydas jau kitoje balos pusėje pradeda bristi į vandenį, kartais šuktelėdamas. Ausys įtemptos. Klausau. Išgirstu greitą sparnų plazdėjimą ir lyg pliaukštelėjimą į vandenį. Tai antys, atsiplėšę nuo vandens, kyla aukštyn. Kol jos neaukštai, šauti nevalia. Medžiotojai laukia, kada jos pakils aukščiau. Pasigirsta šūviai. Antys skrenda 14 metrų per sekundę greičiu, todėl ją nušauti gali tik gerai pasitreniravęs medžiotojas. Pašauta krenta tik

viena kita antelė. Dauguma jų nuskranda. Aš irgi keletą kartų iššaunu, bet antys man pamojuoja sparnais ir dingsta horizonte. Širdyje gera. Juk nebūtina nušauti, gera tiesiog pabūti gamtoje, pabendrauti. Mažėja mūsų antelių, todėl jų medžioti niekur daugiau nebevažiuojam. Pajuokaujam, pasidalinam įspūdžiais ir išsiskirstom į namus.

Artėja didysis medžioklės sezonas, kada bus medžiojami kanopiniai žvėrys, lapės, mangutai, vilkai, bebrai. Tada susirinkę ir aptarsime, kaip žiemą globosime žvėrelius, kaip juos šersime, nes žvėrelių kasmet mažėja. Tad iki greito pasimatymo spalio mėnesį, kada prasidės didysis medžioklės sezonas.

Žymantas Trimonis,
Tauragnų medžiotojų klubo narys

APIE SPORTINĘ VEIKLĄ TAURAGNUOSE

Noriu pasidžiaugti, kad sportinės veiklos projektas bent truputį pagyvino Tauragnų miestelio gyvenimą. Dar vasaros pradžioje vyko sporto šventė, kurioje dalyvavo ir moksleiviai, ir suaugę žmonės. Kaip ir ankstesniais laikais, buvo organizuotas bėgimas Taurapilis–Tauragnai. Tik gaila, kad norinčių bėgti susirinko nedaug. Vėliau vyko įvairios estafetės, suaugusių komanda žaidė tinklinį su moksleiviais. Vakare kultūros centre susirinkę šaškių ir šachmatų mėgėjai išsirinko savo klubo prezidentą. Juo tapo Aleksandras Grigonis, praeityje buvęs geriausių Lietuvos šachmatininkų dešimtuoke.

Tauragnuose yra visos sąlygos dviračių sportui. Rugpjūčio pradžioje visi norintys dalyvavo dviejų dienų išvykoje su dviračiais po Aukštaitijos nacionalinį parką. Susirinko dvidešimt įvairaus amžiaus žmonių. Visi liko patenkinti ir važiavimu, ir pamatytais vaizdais, ir stovyklavimu prie Almajo ežero bei maudynėmis po krantinčiu vandeniu Ginčiuose.

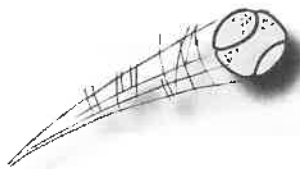
Rugpjūčio pabaigoje pakvietėme visus į rudens sporto šventę, kurios metu vyko dviratininkų varžybos miestelio gatvėmis. Tokios varžybos kėlė rūpesčių dėl saugumo, bet džiaugėmės, kad viskas baigėsi gerai. Kaip ir kiekvieną rudinį, vyko miestelio tinklinio komandų turnyras. Šaškių ir šachmatų žaidėjai pakvietė į savo turnyrus, kurie užtruko ilgai, nes besivaržančių buvo nemažas būrys. Visų žaidimų nugalėtojai buvo apdovanoti prizais.

Sportinis projektas leido įsigyti teniso stalą, tuo labai džiaugiasi šio žaidimo mėgėjai, ateityje, manau, suorganizuosiantys ne vienas varžybas.

Projektą rėmė Utenos rajono savivaldybė.

Norėčiau visus tauragniškius pakviesti įsijungti į sportinį gyvenimą: dalyvauti tinklinio treniruotėse, žaisti šaškėmis, šachmatais, ateiti pažaisti stalo teniso. Apie treniruočių, žaidimų laiką visada galiu informuoti.

Jūratė Šinkūnienė,
sportinės veiklos organizatorė

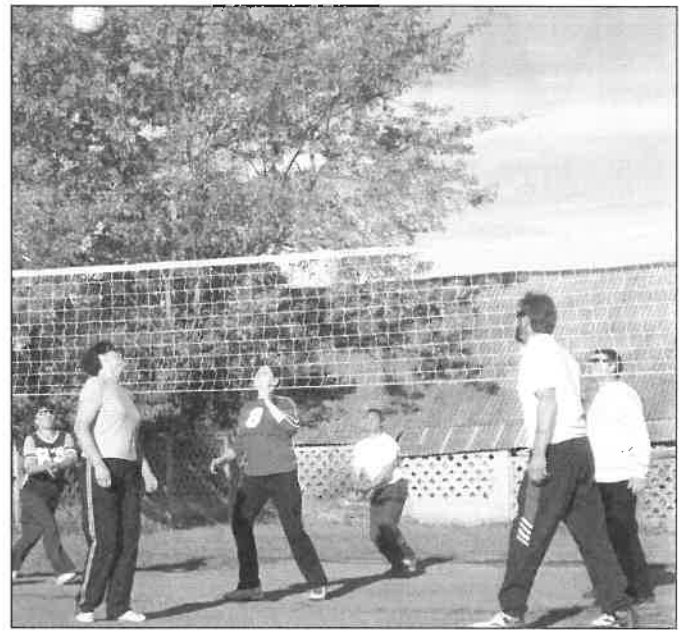
SPORTUOTI SMAGU

Šiltomis margaspalvėmis rugsėjo mėnesio dienomis Tauragnuose rinkosi sporto mėgėjai. Vykdėme projektą „Draugaukime sportuodami“. Sportiniame „meniu“ buvo pasiūlyta tinklinio, šaškių, stalo teniso varžybos bei sportinių žinių viktorina. Su tauragniškiais galynėjosi Vyturių pagrindinės mokyklos, Utenos ir Leliūnų seniūnijų sportininkai. Projekto tikslas buvo suburti įvairaus amžiaus žmones sportinei veiklai. Pavyko. Jauniausiam dalyviui – dešimt metų, vyriausiam – per aštuoniasdešimt. Tinklinio varžybas pradėjo jaunimas. Nugalėtojais tapo Utenos Vyturių pagrindinės mokyklos komanda. Stalo teniso varžybose neįveikiamas buvo leliūniškis Ričardas Stukas. Smagu buvo paspausti ranką šaškių varžybų nugalėtojui, garbingo amžiaus tauragniškiui Aleksandrui Grigoniui. Sportinių žinių viktorinos užduotis paruošė „Žiniūnės“ klubo narė Bronė Juknevičienė. Ji ir vadovavo viktorinai. Nugalėtoja pripažinta Kristina Tartilaitė.

Dėkinga esu Gražinai Grašienei, Bronei Juknevičienei, Aurelijai Mackonienei bei jos vyrui Andriui, Laimai Čepukienei, Astai Sinicinaitei bei Povilui Šinkūnui, talkinusiems vykdant projektą ir, žinoma, visiems visiems dalyviams. Ačiū ir Utenos savivaldybei, finansavusiai šį projektą.

Turiu nudžiuginti, kad projektas nesibaigė. Spalio 18 dieną (bus skelbimas) norinčius pakviesime į seminarą, kuriame aromaterapijos paslaptis atskleis lektorė Mija Džeinara Ubartienė. Seminaras skirtas įvairaus amžiaus žmonėms. Prašom aktyviai dalyvauti.

Aldona Tartilienė,
Tauragnų „Žiniūnės“ klubo pirmininkė

Žaidžiame tinklinį

Susimąstę vyrai prie šaškių lentos

Apdovanojama Vyturių pagrindinės mokyklos komanda, jaunimo tinklinio varžybų nugalėtoja

SENOLIŲ PASTEBĖJIMAI APIE ORUS

(parinkta iš interneto)

RUDUO

Jei voratinkliai rudenį apkloja žemę – ilgai bus geras oras.

Pelės suka lizdus aukštesnėse vietose, lauk lietingo rudens.

Jei šermukšniai išaugina daug uogų, tai ruduo bus šlapias, jei mažai – sausas.

Klevai auksu pasidabino – po mėnesio lauk šalčių ir darganų.

Jei lauke paliktas stiklainis prirasoja – bus blogas oras.

Jei sniegas užkrinta medžių lapus – bus švelni žiema.

Jei rudens lapai ant medžių užšąla – bus blogi metai.

Jei rudenį nuo medžių lapai ilgai nekrenta – bus ankstyvas pavasaris.

Paukščiai skuba išskristi – lauk ankstyvos žiemos.

RUGSĖJIS

Saulėtas su griaustiniais rugsėjis pranašauja daug sniego žiemą, o žemę apklojantys voratinkliai – gerą orą.

Koks oras rugsėjį, toks bus ir spalį.

Rugsėjo mėnesį krintančios žvaigždės buria artėjančias rudens liūtis.

Jei putinas, šermukšnis pilnas uogų, o ant lazdynų – daug riešutų, ruduo bus šlapias, žiema šalta.

Rugsėjo griausmas pranašauja daug sniego žiemą.

Jei gervės išskrenda iki Mykolinių (09-29), šv. Kalėdos bus šiltos.

Jeigu gervės skrenda žemai – šilta žiema, jeigu aukštai – šalta.

Jeigu gervės skrenda žemai, greitai, be klykavimo – lauk greito orų pablogėjimo.

SPALIS

Jei spalį ima snigti ir šalta – sausis bus gražus.

Jei spalvis miglotas – žiemą gausiai snigs.

Jei daug riešutų ir mažai grybų – bus gili ir rąsti žiema.

LAPKRITIS

Jei per Visus Šventus (lapkričio 1 d.) šąla – bus lengva žiema.

Jei per Vėlines (lapkričio 2 d.) šlapia – ateinantys metai bus derlingi.

Jei lapkritį sninga ir šąla, sausis bus gražus.

Lapkričio perkūnija – ilgą rudenį, o lapkričio darganos – lietingą vasarą žada.

Sausas lapkritis – sausą vasarą atneš.

Jei lapkritį sniegas nakvoja, tikra žiema po mėnesio ateis.

Lapkritis – rugsėjo anūkas, spalio sūnus, gruodžio tikras brolis.

MĖNESIŲ VARDAI

(parinkta iš interneto)

RUGSĖJIS

Mėnesio pavadinimas susijęs su darbais, būdingais šiam mėnesiui. Reikia paruošti dirvą lietuvių pagrindiniams javams – rugiams, reikia juos pasėti, kad suspėtų grūdas sudygti ir suželti, sustiprėti ir pasiruošti žiemos miegui. Senovėje rugsėjis turėjo daug gražių pavadinimų. Jis šauktas Viržių, Rujos, Rudupio, Vėsulinio vardais. Aukštaičiams – Šilinis, o kuršiams – Paukštlėkis.

SPALIS

Lietuviškas mėnesio pavadinimas susijęs su ūkininkams labai svarbiu kultūriniu augalu – linu. Jų pluošto paruošimo darbai buvo atliekami rudenį. Nutrupėjusios linų stiebelių dalys vadinamos spaliais, jų vardu ir pavadintas mėnuo. Lietuviai šį rudens mėnesį vadino Vėliniu, Visagairiu, Visagaviu, Septintiniu, Spaliniu.

LAPKRITIS

Lapkričio mėnuo prasideda Vėlinėmis ir Mirusiųjų pagerbimo diena, todėl šio mėnesio pavadinimas yra susijęs su mirusiais ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje šalių: lapkritis airiams – Mirusiųjų mėnuo, valams – Vėlių, škotams – Protėvių, lietuviams – Spalinis, Gruodinis, Lapkrėstis, Vėlinis, Vėlius.

GRUODIS

Sustingusi grumstuota žemė vadinama gruodu. Iš čia ir kilo gruodžio mėnesio pavadinimas. Nors šį mėnesį lietuviai vadindavo įvairiai: Sausiniu, Vilku, Vilkolakiu.